

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedan jost“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petitevrsta. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

Kam to vodi?

Naš upravni organizem boleha in zastruplja ves državni aparat. Korupcija se širi na vseh straneh. O pravičnem uradovanju v Sloveniji so z malimi častnimi izjemami ostali samo še — spomini. Sicer pa ni čudno, če se cela stranka proda obstoječemu režimu radi koristi svojih voditeljev, kakor je to storila stranka samostojnežev, ki z vihrajočo zastavo prehaja iz demokratske službe v radikalno stranko. Za volitve jim je izposloval denar in piškavo moralno oporo liberalne stranke nerodni dr. Žerjav in zraven so še globoko posegli v svoje žepe „samostojni kmetje“ kapitalisti Kajfež, Hajrihar, Kenda itd. seveda proti povračilu z bogatimi obrestmi vred. Vstopili so nato v srbsko zemljoradniško stranko z namenom, da tudi tu izvlečejo kakšno korist. Za hrbtom zemljoradnikov so nato prodajali srbske kmete Pašiču, zraven tega pa so še hoteli oslepiti srbsko združništvo za več kot 300.000 kron pri galici. Srbski kmetje so jim nato pokazali vrata. Z 200 milijončki v žepu so pod okriljem demokratarjev poslali mesarja Pucelja med ministre, ki se je baje kmalu nato pobahal, češ, da sedaj ni „klerikalcem“ ničesar več dolžan, ker je že izplačal svoj dolg pri Ljudski posojilnici. Vošnjaka je doletela „žalostna“ usoda „izgnanstva“ v Prago, odondot pa se mu že pripravlja pot v Maribor za kralj. namestnika drugemu delu razkosane Slovenije. Tako je zapravljema avtonomija, tako je šla rakom žvižgat agrarna reforma in tako se razkrajja bolezen korupcije tudi na dosedaj pošteno slovensko uradništvo. Policajdemokrat Davidovič je kot ministrski predsednik z najvišjega mesta slovenski uradniški deputaciji izjavil, da si uradniki lahko izboljšajo svoj položaj s postranskim zaslužkom, finančni minister Kumanudi pa predpisuje celo procenite davčnim uradnikom, če bodo dobro pritiskali davčni vijak, nikjer pa ne zahteva pravičnega postopanja. Dočim se zmanjšuje število ministrstev na 12, se istočasno povečava število ministrov od 17 na 24, ker državni podtajniki imajo iste pravice kot ministri. Poleg tega se ustanovljajo posebni politični ministrski kabineti, v katerih bodo sedeli razni strankarski paraziti, ki ne bodo nikomur odgovorni. Kot uvod v to smo imeli v Sloveniji žalosten in skrajno sramoten slučaj

v aferi g. Peska. Ptujski glavar Pirkmajer je moral dobro vedeti, da Jože Pesek, ki je sedaj v Ameriki, ni identičen z izvoljenim županom avtonomne Ljubljane glavnega mesta mile nam Slovenije. In vendar! Kakšno politično lopovstvo so uganjali brezvestni in skrajno brezverski listi od Žerjavovega „Jutra“ preko Puceljevega „Kmetijskega lista“ tja doli do Kukovčeve „Nove dobe“, ko so z nezaslišano predrznostjo očitali očetu številne rodbine najgusnejši zločin in brezsravno kradli čast ne samo enemu človeku, temveč vsemu slovenskemu narodu, ki ima v ljubljanskem županu svojega glavnega avtonomnega predstavitelja.

Ne, take nezaslišane sramotne usode, kakršne so mu pripisovali politični lopovi in izdajalec domovine, slovenski narod ni zaslužil, da bi imel v svojem glavnem avtonomnem mestu za župana človeka s tako umazanim madežem. Vemo, da se že dolgo plete zarota proti slovenskemu ljudstvu, toda take padlosti nismo pričakovali. Ker se ponos Slovencev drugače ne da ukloniti, izmislili so si liberalci in samostojneži ogabno Peskovo afero in se poslužili nečuvne laži. Izključeno je, da bi slovenska ministra pa naj se pišeta kakorkoli, ne imela vpogleda v celo zadevo.

Oh, poštena slovenska kmetška korenina! Sedaj vidiš, kaj so hoteli tisti, ki so poskušali iztrgati iz tvojega srca vero v večnega Boga, ki je izvor pravice in ljubezni. Sedaj vidiš, kako prav so imeli tvoji duhovniki, božji namestniki, ko so te svarili pred brezvestnim časopisjem, ki je vlivalo strup v tvojo dušo. In izdajalci se sedaj sklicujejo na glasove svojih volilcev. Udarili so po duhovnikih, razkropili ljudstvo in žalostni sadovi se že pokazujejo.

Na razvalinah tvojega neodvisnega slovenskega bitja hočejo nasprotniki kovati verige kapitalističnega suženjstva.

Toda avtonomija Slovenije pod pravično Jugoslavijo dozoreva. Nesebično in neumorno delo Protiča in Korošca nam pripravlja pot k jugoslovanski svobodi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Dopisi.

Mirna peč. Komaj eno leto je, kar smo pričeli z Orlom; mnogo dela in skrbi je za nami; led je prebit. Očitki, čemu društvo in Orel, se ne slišijo več. Naše vrste

rastejo. Fantje žele poštene zabave, a kje jo dobe, če ne pri Orlu? Ali morda v gostilni in s ponočevanjem kot to delajo Sokoli? Ni nam žal za trud in požrtvalnost; uspehi govore. In kdo bi ne bil vesel v nedeljo dne 11. t. m. lepe čete 25 orlov. 25 naraščaja in 32 orlic z gojenkami, ko so vsi pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Take čete mora biti pač vsak vesel!

Izobraževalno delo je vsled preoblega dela na polju v poletju prenehalo, a polagoma zopet pričnemo. V nedeljo, 25. t. m. po litanijah uprizori kat. izobr. društvo „Desetega brata“, h kateri prireditvi vabimo vse naše prijatelje. Spomnili se bomo tudi „Sedan josti“ s pridnim nabiranjem naročnikov in prispevki za tiskovni sklad. (Prosim! — Op. ur.) Pridite, k poštenu zabavi! Bog živi!

Semič. Koncem vsakih velikih počitnic poda semiška dijaška zveza poročilo o svojem delovanju v preteklih počitnicah, tako tudi letos. Veselo znamenje je, da so vsi semiški dijaki (okrog 20 po številu) složni in vneti za vse dobro. Imeli so sedem sestankov, na katerih je bilo večkrat prav živahno, in ravno toliko predavanj. Predavali so o govorništvu in o osnutkih Orlovske Zveze. Vodili so priprave za dijaški socialni tečaj v Semiču in sodelovali pri igri „Za pravdo in srce“; dne 4. septembra pa so sami uprizorili dr. Česnikovo „Pogodbo“ in Ot. Župančičev „Razgovor“, ki sta prav dobro uspela. Čisti dobiček je namenjen za nov oder v že dozidanem društvenem domu. Bili so tudi v pomoč pri vodstvu orlovskega naraščaja, ki prav dobro napreduje.

Gospodarstvo.

Vrednost denarja ni več v nikakršnem razmerju z vrednostjo blaga in dela. Ako kmet najame delavca, ki zahteva poleg številčno visoke dneve še par litrov vina na dan, se delodajalec kar prime za glavo. Delavec pa hladnokrvno odgovori: „Daj ti meni toliko krompirja, vina, moke, zabele itd., kolikor sem mogel dobiti pred vojno za dnino v denarju, pa ne zahtevam drugo“. Ko pa prihaja trgovec h kmetu po poljske pridelke in se mu zde predragi, pa mu poljedelec odbrusi: „Daj ti meni toliko sukna za obleko, kolikor sem ga dobil prej za to množino poljskih pridelkov, pa bom zadovoljen“. Trgovec ni za-

dovoljen. Že iz teh priprostih zgledov sledi, da se je med kupovino in prodajino spremenilo razmerje v škodo slabjšega ali, bolje rečeno, v škodo slabše organiziranega. Zlato in srebro je ostalo v rokah posameznikov, ki v papirnat državni denar niso imeli zaupanja. Vojna je uničila mnogo sadov večletnega dela. Dočim je prej krona veljala več kot švicarski frank je sedaj treba plačati zanj 34 kron. Tja je šlo mnogo našega zlata. Mi n. pr. vemo, da je bil celo Rade Pašič, sinček našega ministrskega predsednika, obdolžen, da je v diplomatskih kovčegih prenašal platin, ki je še dražji od zlata, v Švico. Sedaj moramo za to zlato plačevati ogromne svote, ker država potrebuje veliko denarja. Vemo tudi, da je časopis tem cenejši, čim več se ga tiska. Tako je tudi z denarjem. Zato se vrača v državne blagajne mnogo denarja v obliki davkov, kar pa še ne zadostuje, ker je treba vladne stranke in njihove časopise drago plačevati, poleg tega pa morajo tudi kapitalisti zaslužiti, sicer bi reveži lakote umrli, kar pa ne bo tako kmalu, dokler imamo Pašiča in Puclja na vladi.

Kaj je torej storiti? Ob volitvah obratovati temeljito z vsemi kapitalističnimi strankami ter uvesti progresiven davek na dohodke, vsi drugi davki in trošarina pa se naj odpravijo. Tako bo skopnel kapitalizem in zacvetelo bo zadružništvo v splošen prid in blagor naše bogate Jugoslavije.

Na šentjernejškem in novomeškem sejmu smo imeli priliko videti, kako so kmetje pripeljali velike množine goveje živine na prodaj. Posamezniki so prav dobro prodali. Nekdo se je pohvalil, da je prodal par

volov po 35 kron živo vago. Toda ogromna večina drugih ni bila tako srečna, ampak so morali goniti svoje vole zopet domov. To je samo dobro pretuhtana vaba, kateri mnogi nevede nasedajo, kakor se je zgodilo v Zagrebu. Sena je radi suše, kakor veste zelo malo in zagrebški trgovci so nekaj voz sena kupili po zelo visokih cenah. Dne 14. t. m. pa se je nabralo od vseh strani vse polno vozov sena na zagrebškem sejmišču. Ko so kupci to videli, so se dogovorili in spustili cene. Nekateri kmetje so vstrajali po dva dni na sejmišču, vendar cene se niso dvignile stroški pa so narasli. Morali so prodati po razmeroma nizki ceni, ali pa se vrniti s polnim vozom nazaj.

Pa pogledjmo sedaj zadrugo. Ko bi bili ti kmetje včlanjeni v svoji zadrugi, bi svoje seno zapeljali v zadružna skladišča kjer bi čakalo pomladi, ko bo stiska za seno večja. Če rabijo denar, jim zadruga, da predjem, koncem leta pa si člani lepo razdelijo dobiček, ki bi sicer pripadel trgovcu kot posredniku.

Ista stvar je tudi z živino. Danes so prefrigani in bogati veletrgovci čisto navadni prekupci in verižniki, dočim zadruga ne potrebuje njihovega posredovanja. Kar kupuje za svoje člane, naroči naravnost iz tovarne, kar pa prodaja, pa proda brez posredovalcev.

Dr. Krek ni zapustil denarja, zapustil pa je našemu ljudstvu bogate zaklade svojih zlatih nauk; v zadružništvu je rešitev in poročstvo bolj bodočnosti našega ljudstva.

Sol in krmilno apno. Sol pospešuje prebavljivost krmil ter zlajša prihod redilnih snovi v meso in kri. Sol je sama

na sebi redilna snov. Slaba krma postane vsled solenja okusnejša, deloma pokvarjena krma pa celo neškodljiva. Soli potrebujejo srednje velike živali povprek na dan, in sicer ovca in prešič 5—10 g, goved 15—35 g, konj 10—15 g. Največ soli potrebuje ovca, potem govedo in konj, najmanj pa prešič. Preveč soli pokladati je škodljivo. Krmilno apno ni nič drugega, kakor kostna moka, ki je nalašč prirejena za pokladanje. Ta moka je bela in brez duha. Bogata je posebno na fosforovo kisle apno. Dobro krmilno apno ima 40—45% fosforove kisline. Krmilno apno je na mestu, kadar pokladamo krmo, ki je revna na fosforovi kislini in apnu, n. pr. kislo seno, izprano seno, veliko korenstva itd. Na dan se poklada približno toliko take moke, kakor soli. Odrastli govedi dajemo 25—40 g, teletom in žrebetom 15—25 g. Ena žlica drži okoli 20 g. Krmilno apno se lahko potroši po rezanci ali pa se daje v pijačo, ali pa tudi s soljo vred za lizanje. Paziti je, da se kupuje pravo apno, ker se dobi v trgovini tudi tako, ki ima le 25% fosforove kisline, zato pa več dušika in klora. Taka moka je bolj slanega okusa in diši po kleju. Pripravna je za gnojenje, ne pa za krmiljenje. Živini je pokladati živinsko sol, ki ji primešamo pol odstotka železnega oksida in pol odstotka pelinovega prahu.

Izpolnjene položnice smo današnji številki priložili vsem naročnikom, katerim je potekla naročnina. — Ne pozabite, da je „Sedanjost“ odvisna edino od svojih naročnikov. Širite jo in prispevajte v njen tiskovni sklad ter redno plačujte naročnino!

Fran Radešček:

LISTEK

Na „Sionu“.

Vsakdo se je moral strogo pokoriti mornarjem. Nikdo ne sme po večerji do vzhoda solnca niti kaditi, niti prižigati kakršnekoli luči, izvzemši obednice in okrepčevalnice. Petje in vsak brup je bil prepovedan. Za slučaj napada je bilo napovedano zvonjenje. Tedaj naj vsak odhiti na določen prostor k rešilnim pripravam in tam čaka nadaljnih navodil mornarjev. V čolne ne sme nikdo. Kdor bi se ne pokoril navodilom mornarjev, bo ustreljen. Rešilne priprave so imele prostora za 25 ljudi vsaka. Pritrjene so bile za ograjo in so visele ob zunanjih stranskih stenah ladjinega trupa.

Kdor je imel še kaj cvenka v žepu, je odšel po večerji v mornariško kantino, kjer se je ob zastrtih okencih, v slabem zraku in dimu, pilo in kvartalo v največji gnječi.

Bila je lepa mesečna noč. Nad nami

jasno zvezdnato nebo, pod nami pa širrom blesteča morska gladina. Srebrnopenasti valčki, ki jih je „Sion“ igraje lomil med enakomernim ropotanjem strojev, so šumljali svojo bajno pesem v nočno tišino. Dolgo v noč so mnogi sloneli ob ograji na krovu in se spominjali svojih dragih. Končno smo drug za drugim polegli na svojih ležiščih...

Topli žarki pomladanskega solnca so nas zvalili iz zaduhlih prostorov na krov. V daljavi smo opazovali obrise italijanskega obrežja. Dan je bil izredno lep in galebi so v lahnih krogih obletavali naš parnik in bojni torpiljer, ki je pred nami brazdil po ogromnem morskem zrcalu.

Nikjer ni bilo ničesar sumljivega... toda do cilja smo imeli še dolgo pot.

Po kosilu je večina plegla po svojih ležiščih. Razgrnil sem izpoo sebe vojaško odejo, za vzglavje sem porabil svoji torbi s plaščem pa sem se prikril. Solnčni dan in čist morski zrak mi je privabil dre mavico na oči...

Nekdo se zadene ob mene in ko od-

prem trepalnice, zagledam izznad sebe svojega tovariša, ki je skozi okence opazoval morje. Nevoljno ga vprašam zakaj ne gre na krov, kjer bi lažje gledal na vse strani, nego da me budi iz sladkega „dolce far niente“. Odgovori mi, da je na krovu vse polno moštva, ki opazuje neko jadernico. Radovednost dvigne tudi mene. Res opazim, da je naša spalnica prazna in ima že vsako okence z leve svojega opazovalca. Odhitim torej na krov. Gnječa na levi ograji je bila neprodorna. Vzpel sem se na neki zvitek vrvi in preko glav sem opazil v precejšnji razdalji jadernico z razpetimi jadrji, na vseh koncih in krajih pa je bilo razobešeno perilo, kakor v največji „žehti“. To je pa bilo tudi vse. Zato se mi je smešno zdelo, kaj ta svet tako opazuje, ker mi nikdo ni vedel povedati pravega vzroka. Zapejalo jih je pač prepozorno opazovanje naših mornarjev, ki so — nekateri celo z daljnogledi — pazno motrili kretanje jadernice.

(Konec prihodnjic.)

Novomeško orlovsko okrožje ima 4. sejo okrožnega sveta v nedeljo dne 2. oktobra točno ob 9. uri dopoldan v navadnih prostorih v Novem mestu. Navzočnost odsekovih predsednikov in načelnikov, ozir. njih namestnikov strogo obvezna. Predsednik.

Občni zbor Orla — Novomesto je v ponedeljek 26. t. m. ob 8. uri zvečer v Rokodelskem domu. Obvezna prisotnost vseh rednih članov.

Ustanovni občni zbor katol. slov. prosvetnega društva „Soča“ v Novem mestu se vrši v torek 27. t. m. ob 8. zvečer v Rokodelskem domu po sledečem sporedu: 1. volitev predsedstva zboru; 2. volitev odbora; 3. določitev članarine; 4. slučajnosti. Ker je društvo nepolitično, vabimo v svoj krog vse krščanskomišleče, brez razlike spola in stanu.

Ustanovitev Orlovskega odseka v Soteski se vrši v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. popoldne. Ker spada soteski odsek pod novomeško orlovsko okrožje, so vsi novomeški odseki dolžni udeležiti se ustanovitve. Natančnejši spored objavimo prihodnjič.

Tedenske novice.

Izvršilni odbor SLS je v ponedeljek na svoji seji vzel z velikim odobravanjem na znanje poročilo načelnika stranke dr. Korošca in mu izrekel popolno zaupanje. Ogorčeno je odbor obsodil postopanje pokrajinske uprave, preganjanje krščanskomišlečega uadništva in učiteljstva in sklenil beležiti posamezne slučaje preganjanja da se krivci kaznujejo, ko pade sedanji gnili sistem. Z odobravanjem je sprejeta na znanje akcija načelnika stranke za krščansko internacionalo med slovanskimi narodi in za sodelovanje katoliških in pravoslavnih vernikov. Prot' sedanjemu pristranskemu načinu izvajanja agrarne reforme v Sloveniji se je ogorčeno protestiralo. SLS ne misli na udeležbo v vladi, dokler se sedanji sistem popolnoma ne spremeni.

Orlovski tabor v Šmarjeti je bil velepomemben dan za vso tamošnjo okolico. Lepo število Orlov, Orlie in naraščaja je med pestro množico mnogobrojnega občinstva poveljevalo slavnost. Sveto mašo je odslužil na prostem č. g. šmarješki župnik, cerkveni govor pa je imel č. g. šenpeterski župnik Vovko. Nato se je vršilo zborovanje. Glavni govornik, g. dež. sod. svetl. dr. J. Fischinger je viharno pozdravljen v lepih besedah, podprtimi z zgledi, opisal dolžnosti starišev do otrok in potrebo krščanske vzgoje, katero morejo — poleg staršev — nuditi edinole krščanske organizacije. Nato so govorili še gosp. dr. Česnik in zastopniki orlovstva. Med govori in med božjo službo in pridigo se je ozadje ob Karlovski hiši pod vodstvom neizogibnega Zalokerja zelo nedostojno in surovo obnašalo in dajalo s tem zgovernen zgled komu stariši ne smejo zaupati mladine. — Po zborovanju se je na župnijskem vrtu razvila zabava in nato telovadba na orodju in s prostimi vajami v popolno zadovoljstvo vseh prisotnih, ki so vse telovadce in telovadkinje

burno pozdravljali. Na veseličnem prostoru je krožila šaljiva pošta in srečolov. Sentjernejska godba in domač tamburaški zbor pa sta neumorno vzdrževala že itak izborne razpoloženje občinstva. Res, nepozaben bo orlovski tabor v Šmarjeti vsakemu udeležencu. — Šmarješki Orel pa bo imel mnogo hvaležnega dela. Treba bo odpraviti divjaštvo, ki se je pokazalo, ko so samostojneži sekali živo mejo okrog vrta, da pridejo na veselični prostor brez vstopnine. Tudi čez njive so udrli nekateri gledat telovadbo in ko so bili zasačeni, se je videlo, kdo so. Povšetovo in Zalokarjevo zlodelo je tudi tokrat pokazalo svoje kopito.

Na orlovskem taboru v Šmarjeti se je nabralo 90 K za tiskovni sklad „Sedanjosti“. Hvala! Bog živi darovalce in posnemalce!

Kralj. namestnik gosp. Ivan Hribar je slavil te dni 70letnico svojega rojstva. — Bog mu daj še 70 let življenja in nobene „Peskove“ afere več!

Č. pok. S. M. Kornelija Zega je že dalje časa bolehal. Odšla si je iskat zdravja v Varaždinske Toplice. Dokaj okrepčana se je vrnila nazaj v Velikovec med svoje nesrečne koroške Slovence, med katerimi je dolgo vrsto let delovala kot učiteljica. Toda zavratna griža ji je prestrigla nit življenja. Za njo žalujejo številni sorodniki in koroški Slovenci, katerim je bila vedno dobra mati in vzorna učiteljica. Bodi ji ohranjen blag spomin! N. v m. p.!

Gospodinjstva šola v Šmihelu pri Novom mestu prične novo šolsko leto z 16. oktobrom. Šola je šestmesečna ter traja do 15. aprila 1922. V šolo se sprejemajo vnanje in notranje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti zadnji čas do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinjstvene šole v Šmihelu pri Novem mestu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila. Koleka prostim prošnjam je priložiti rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Majcnova afera s podplat se je 19. t. m., zaključila z obsodbo radeškega verižnika Langerja, ki je dobil radi soudeležbe pri tatvini štiri mesece poostrene ječe. Pokazalo se je, da je pravica še vedno na svetu, ki se jo sicer more omejevati, ni je pa mogoče odpraviti. Poslanec Majcen se je sicer z vso vneto, ki bi bila vredna boljše stvari kot braniti tatinskega soudeleženca, zavzel za samostojneža in odvetnik Garzarolli pl. Thurnlack je pod firmo Globevnikove pisarne šel celo tako daleč, da je skušal sestaviti sodni dvor iz samih Sokolov; vendar vse to ni nič pomagalo. Po izpovedbah prič se je izkazalo, da je Langer dobro vedel, da je usnje ukradeno in tudi poslancu Majcenu je to moralo biti znano. — In vendar! Vemo iz neke druge atere, da si je poslanec Majcen izvolil za kaznen pljunek v obraz, ako ne pride pred sodišče. No, on je itak moralno obsojen.

Enakopravnost slovenskega jezika. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic je zabranilo rabo slovenskega jezika v službenih spisih. Prav kakor v Avstriji!

Hrvatsko vprašanje po priznanju dr. Laze Markoviča v „Samoupravi“ torej vendarle obstoja v naši državi, kar pomenja, da se z ustavo ni doseglo ujedinjenje, ampak razedinjenje. Ključ k rešitvi hrvatskega vprašanja pa je v rokah Stojana Protiča, ki bo moral pometati iz šol učne knjige, kakor je najnovejša Stanojevičeva „Istorija srpskog naroda“, kjer se govori o Srbih „vseh treh ver“ in o katoliških Srbih, ki jih je Avstrija

nazivala Hrvate.“ Vzporedno s hrvatskim pa obstoja tudi slovensko, bosansko in črnogorsko vprašanje. Kdor hoče z glavo skozi zid, mora prej napraviti svojo oporoko.

Glede volitve v cenilne komisije, ki se vrše v nedeljo, dne 25. t. m., opozarjamo naše ljudi, da so volišča na vseh davkarijah. Zaupniki, vaša sveta dolžnost je, da razložite davkoplačevalcem pomen teh volitev in kako se imajo zadržati! Nosilec naše kandidatske liste za davčne okraje Novo mesto, Trebnje in Žužemberk je g. Ivan K o š a k, posestnik in gostilničar v Novem mestu, ki kot kmet in obrtnik pozna vse težave, ki tarejo kmetijski in obrtniški stan. Tudi drugi naši kandidati za člane cenilne komisije so možje, katerih imena jamčijo, da se bo dohodninski davek odmerjal pravično in pošteno brez ozira na stranke. Kmetje, obrtniki in delavci, ne cepite glasov! Glasujte osebno na voliščih v nedeljo za kandidate Slovenske ljudske stranke!

Kdo je Protič? „Ali naj vam govorim o vrednosti g. Protiča? Ali naj govorim o njegovi visoki inteligenci, o njegovi brezprimerni delavnosti, o njegovi nenavadni hrabrosti (brez hrabrosti ni državnika-reformatorja)? Njegove posebne sposobnosti so vam dovolj znane; znane so vam v doveljni meri tudi njegove številne zasluge za domovino. Njegova največja zasluga pa je bila ta, da je uredil naše državne finance. Ureditve naših financ je brezdvomno zastuga radikalne stranke; a to delo je izvršil Stojan Protič — brez njega, brez njegove inicijative in energije, ki jo je pokazal kot finančni minister. bi Srbija danes ne imela toliko sposobnosti za velike nacionalne akcije.“ — Kaj mislite, kdo je to pisal? Sam Pribičevićev lakaj Cievarič in sicer v maju 1915 l. In ni se motil, kar vam lahko potrdi vsak pravi poznavalec srbskih razmer.

Srbijanski politiki, kakor piče „Samouprava“, ne poznajo naših razmer. Državno ujedinjenje smatrajo kot mehanično razširjenje Srbije. Glede ustave „Samouprava“ priznava, da je tudi ustava kriva sedanjemu nezadovoljstvu med Hrvati in Slovenci. Vse odredbe in zakoni se izdajajo popolnoma iz obzirov in po razmerah Srbije.

Ministrstvo notranjih zadev je začelo izdajati nov list „Novo vreme“ v obrambo Svet. Pribičevića. „Samouprava“ vprašuje: „Odkod denar?“ To bi vendar morala vedeti, saj stoji bližje viru kot naš davkoplačevalec.

Protičev proglas je zadel v živo. Propadajoča policajdemokratska stranka zahteva izključitev Protiča iz radikalne stranke, toda radikali tej pobožni želji niso ugodili, pač pa zahtevajo odstranitev Pribičevića iz vlade. Protič je Pašiča pošteno prijel in mu odrekel pravico govoriti o separatistih, ko je vendar sam (Pašič) pristal v Ženevi na tri vlade in dve državi. Protič dalje zahteva takojšnjo revizijo ustave, dokler ne bo prekasno. Potem v ostrih besedah kritizira odzvetje komunističnih mandatov, nezaslišano cenzuriranje listov, poslabšanje državnih financ in uvajanje potnih izkaznic v notranjosti države. Protič ustanavlja novo „narodno-radikalno stranko“ in bo skupno z dr. Momčilo Ivaničem izdal svoj list „Radikal“.

Avtonomija v zvezi s Protičevimi akcijami je danes samo še vprašanje časa. Protič še ni prisegel kot poslanec in se bo udeležil zborničnih sej le ob enotnem nastopu opozicije z jasno izraženimi zahtevami. Temeljna točka

Jugoslovanskega kluba kot pogoj za vstop v Protičevu opozicijo je avtonomija, ki je v Protičevem načrtu ustave že itak zagotovljena.

Savez dobrovoljca izda v prvih dneh meseca novembra velik, krasen koledar za l. 1922. Poleg raznih leposlovnih del bo tudi zgodovina dobrovoljskega gibanja in bojev. Delo krasijo mnoge slike iz raznih front, kjer so se dobrovoljci borili. Koledar „Jugoslavija“ toplo priporočamo.

Vojaška straža je 16. t. m. v Ljubljani po nesrečnem naključju ustrelila mladega barona Codellija. On je žrtev razmer.

Kollinsko cikorijsko toplo priporočamo vsem slovenskim gospodinjam.

Iz vagona.

Prvi: Ali veste, kdo ne sme jesti že v četrtek mesa?

Drugi: „Kdo?“

Prvi: „Žerjav.“

Drugi: „Zakaj pa ne?“

Prvi: „Zato, ker ima tako dolg vrat, da mu pride meso šele v petek do želodeca.“

Drugi: „Aa, sedaj se mi šele sanja, zakaj dr. Mehmed Žerjav in mesar Paša Pucelj tako hudo preganjata — klerikalizem!“

Ameriški novičar.

Raznoterosti. Delavske razmere so neizboljšljive. Mnogi naši rojaki so že obupali, da bo v doglednem času v Ameriki več dela in zaslužka. Trumoma se vračajo naši rojaki v domovino. Beda in pomanjkanje dela jih sili v smrt in nepošten zaslužek. Tovarne in rudniki so znižale mezdo delavcem in zmanjšale njihovo število. Mnogo naših rojakov, ki imajo še kaj prihranka, si kupujejo zemljišča in kmetije ter se bavijo s trgovino. Kdor pa ima samo svoje roke, ta jih pa lahko boljše porabi doma kot v Ameriki.

Sicer pa ameriška vlada vedno bolj otežuje priseljevanje tujcev.

V domovino so se vrnili. Iz Thomasa W. Va. Janez Kovač. Iz Arroge Pa. Emil Jakšetič z družino v Ilirsko Bistrico. Iz Clevelanda, Oh. Franc Ipavc v Ubelsko. Andrej Katren iz Thomasa v Stremco pri Postojni. Janez in Marija Sinigoi ter Amalija Fišer začasno v Črniče. Iz Collinwooda, Oh. Janez Trček v Vračevu pri Žireh. Iz Milwaukee Franc Bevc z družino. Marjeta Skaza in žena Franca Pešca.

Poročili so se: V Clevelandu Lovrenc Avčin z Mihaelo Maslo. Jan. Fonda z Angelo Stare. Josip Košir z Marijo Grbec in Janez Simončič s Francko Jerše. V St. Joseph, Valley, Wash. Andrej Keršinar z Micko Ovjač iz Spod. Pernič pri Medvodah. V Jolietu Nikolaj Oberman z Ano Kostelec iz Vidošič pri Metliki. F. Korevec z Zofijo Polmin. Jernej Mihevec z Aco Horvat. Mihael Krajcar z Marijo Krajcar. V Milwaukee, Wiss. Martin Slatinek z Antonijo Zupan in Vincenc Purgelj s Kristino Rovšek. V Hibingu Minn. Jakob Petrič z bivšo luteranko Zofijo Mühlberg, ki je prestopila v katoliško vero. V Elv Minn. Juraj Majnarič z Marijo Težek.

Umrli so: V Oteenu, N. C. Jožef Kraner. V Clevelandu je Mikael Pinter ustrelil svojo 13letno ljubljanko in sebe. V Milwaukee se je zastrupil Martin Gerlak, ker ni mogel dobiti dela. V Calumetu je strela ubila Fr. Ravnikar.

Dolarje plačuje Slovenska Eskomptna banka v Novem mestu po najvišjem kurzu.

Halo! Senzacija! Halo!
Veržniki, kapitalisti, mešetarji Pozor!
NA BLEED!

Živinska razstava in zabava! Preizkušene agromerkurske kapljice proti klerikalizmu svetovnoznane dohtarja Žerjava! Pazite na firmo SKS, zalagateljica nagobčnikov in strupenih plinov iz najboljših protikmetijskih tovarov! Akrobatični plezalci za nagrade, ki jih bo razdeljeval osebno zastopnik „Omnium serbe“ (vsesrbska družba Rade Pašiča za orožje proti klerikalizmu), dr. Janjič v podobi ministrskih stolčkov, poslaniških mest, mastnih korit in v denar spremenjenih kmetijskih žuljev! — SeKaSe in JeDeSe meso lastnega izdelka velikolaškega mesarja! Kmalu začne tudi razkosavanje Slovenije!

Halo! Živinska razstava! Agromerkurske kapljice! Plezalci in klečeplazniki, upogibalci hrbtenic! Zaslužek sjajen! Halooo!

Samo še 3 dni pod plahto policajdemokratov!

Družba za samostojno izkoriščanje slovenskega ljudstva je že najeta pod drugo plahto. He-he, milijončki, he-he!

Avtonomija razprodana!

Sedaj prodajamo čast slovenskega ljudstva po receptu „Peskov“ afere!

Vsi na Bled! Brbum, bum... bum...

Opomba! Tovariši „kmetje“ naj pazijo, da ne izgube svoje — „skunks“-boe!

Tajništvo SKS

podružnica vsesrbske družbe (Omnium serbe) za samostojno izkoriščanje slovenskega ljudstva!

JEŽA proti dobremu plačilu se kupi. — Kje pove upravnštvo „Sedanosti“.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica

J. Krajec nasl.

Novo mesto
se priporoča.

**Proda se
lepo posestvo**

obstoječe iz zidane hiše, gospodarskih poslopij, vrta, njiv in gozda.

Vse je na lepem prostoru pri Šmarjeških Toplicah. — Cena je 250.000 kron.

Kje, pove uprava „Sedanosti“.

Gospodarska Zveza

centrala za skupni nakup v Ljubljani

Podružnica v Novem mestu

ima v zalogi vse špecerijsko in kolonialno blago, izvrstno domačo svinjsko mast, razna umetna gnojila, žveplo za trte, galico, cement itd.

Lahki in težki bencin
za poljedelske stroje.

Kapital:
20.000.000 kron

Interesna skupnost s Hrvatsko Eskomptno
Banko in Srbsko Banko v Zagrebu.

Eskompt menic, terjatev, faktur. — Akreditivi. — Borza.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

PODRUŽNICA NOVO MESTO

Hranilne vloge. — Nakup in prodaja: efektov, deviz in valut.

Dolarji se kupujejo po najvišjem dnevnem kurzu

Rezerve okrog
8.000.000 kron

Izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje!